



# Saints Constantine and Helen Cathedral

64 Schemerhorn Street  
Brooklyn, NY 11201  
718.624.0595

# NEWSLETTER

Vol. 2 No. 2

www.stconstantineandhelen.org • fatherjohn@afantis.org

## Illiteracy in the Greek Orthodox Church

*"All Scripture is given by inspiration of God, and is profitable for doctrine, for reproof, for correction, for instruction in righteousness," 2Tim 3:16*

**W**ho can name the twelve Apostles? How many books are in the New Testament? What are the beatitudes? Where did the ascension of Jesus take place? These questions are meant to test a very basic understanding of the Bible. Unfortunately, 80% to 90% of Greek Orthodox Christians are unable to answer these questions. The heart of this article is to bring to light the importance of Christians reading the Bible. Hopefully, by understanding what the Bible is? How it was put together? Who wrote the Bible? Where was the Bible written? And why was it written? The Orthodox Christian might fall in love with these sacred writings. With this love, the Christian may be inspired to a deeper and more intimate relationship with the living God, with the resurrected Christ by the enlightenment of the Holy Spirit to the glory of the God the Father.

The Bible, a word never mentioned in the Holy Scriptures, is the "The Book" that contains the "Holy Writings" of the Christian faith. The Bible is divided into two major parts, the Old and New Testament. The Old Testament begins with the Book of Genesis (creation) to Malachi (right before the life of Jesus). The Old Testament was translated into Greek during the 3rd century B.C. and is known as the Septuagint. The Septuagint was the source of translation of the Old Testament into Latin and other languages. When the Vulgate was being translated (the Latin translation of the Bible) more than ten books were edited out from the Vulgate. **Thus, when Christians read an English translation of the Bible today, unless it contains the Deuterocanonical books (those books edited from the Septuagint), there are missing over ten books of the original Old Testament.** The New Testament begins with the Gospels (The events of salvation offered to us by the Son of God, Jesus Christ), the Book of Acts (early church history), the Epistles (letters

of St. Paul and other Apostles) and ends with the Book of Revelation. The Apostolic Council determined what the canon (the books of New Testament) would be. This council was held in the early years of Christianity and tradition states that it was convened by the apostles. In the history of Israel, the sanctioned books of the Old Testament were not determined to after the Christians had already solidified the New Testament.

Who wrote the Holy Scriptures? The answer to this question covers many centuries of history and is very involved. For the sake of brevity, we will stay focused on the New Testament. The Gospels bare the names of either one of the twelve apostles or of the extended seventy apostles. "After these things the Lord appointed seventy others also, and sent them two by two before His face into every city and place where He Himself was about to go." LK 10:1 Most scholarship points to the fact that a whole church community was involved in the writing of the Gospels. So for instance, the Gospel of John was written by a community that the Apostle and Evangelist John began together with the Apostle's own personal involvement. It is known that St. Luke accompanied St. Paul and St. Mark followed St. Peter, so they assisted in the writings of these Gospels. The author of The Book of Acts is St. Luke and of course most of the epistles were written by St. Paul or a scribe of his because his handwriting was very poor. "See with what large **letters** I have written to you with my own hand!" Gal. 6:11 Thank God for the computer! The last book of the New Testament is the Book of Revelations written by St. John the Apostle and Evangelist. Along with the human element, the writings of the Gospels are also guided by the Holy Spirit. Thus, St. Paul states to St. Timothy "**All Scripture is given by inspiration of God.**" 2Tim3:16

What is the Bible? As was stated earlier, there is no word Bible used within the Holy

Scriptures. The Bible, coming from the Greek word *Biblos*, means Book. The Bible is the book that contains all the Holy and Sacred Scriptures that records God's active salvation in history. This active relationship begins before creation with the eternity of the Holy Trinity and is carried on forever to beyond the promised second coming of Christ. Historically, western culture uplifts Herodotus as the father of history. He wrote in the 5th Century BC. Thus having written history on the life of Christ helps validate the truths of what Jesus did and said. We know within the Christian community that written scripture gave truth and authority to events. For example, when the Magi approach King Herod about the birth of Christ, Herod looks for validation within the scriptures. "When he had called together all the people's chief priests and teachers of the law, he asked them where the Christ was to be born. "In Bethlehem in Judea," they replied, "for this is what the prophet has written:" Mt2:4 Therefore, the Holy Scriptures are seen as a book of learning with history, wisdom, theology and prophecy for use of the faithful of the church.

Why was the Bible written? St. Paul in his letter to the Romans says, "For whatever things were written before were written for our learning, that we through the patience and comfort of the Scriptures might have hope." Rom 15:4 St. Timothy who had knowledge of the scriptures through his mother and grandmother receives a letter from St. Paul saying, "**All Scripture is given by inspiration of God, and is profitable for doctrine, for reproof, for correction, for instruction in righteousness,**" 2Tim 3:16 The early Christians participated

in four events of the life of the church. They devoted themselves to the apostles' teaching (reading the Bible) and to the fellowship (Having good company amongst each other), to the breaking of bread (Holy Communion) and to prayer (Worshipping)."Acts 2:42 Hence the Bible was written to have an open dialogue with God so the Christian may learn about God's ways, to repent from sins and to learn how to live a true righteous life.

As to the answers to the questions in the opening paragraph the original twelve disciples are, "first, Simon (who is called Peter)



and his brother Andrew; James son of Zebedee, and his brother John; Philip and Bartholomew; Thomas and Matthew the tax collector; James son of Alphaeus, and Thaddaeus; Simon the Zealot and Judas Iscariot, who betrayed him." MT10:2-4 There are twenty seven books in the New Testament. As to the Ascension of Jesus we read in the Gospel of Luke, "When he had led them out to the vicinity of Bethany, he lifted up his hands and blessed them. 51While he was blessing them, he left them and was taken up into heaven." Lk.24:50-51 A saint once said, "to sore towards heaven one needs the wings of the Holy Scriptures and prayer!"

# Spiritual Leaders



His All Holiness Bartholomew,  
Archbishop of Constantinople,  
New Rome and Ecumenical Patriarch  
Patrikhanesi 342 20 Fener-Halic  
Istanbul, Turkey  
Tel. +011-90-212.531.9670, 531-9676



His Eminence Archbishop Demetrios  
Primate of the Greek Orthodox Church  
in America  
10 East 79th St  
New York, NY 10021  
(212)570-3500



Fr. John K. Lardas, Dean  
S.S. Constantine and Helen  
Greek Orthodox Cathedral  
64 Schermerhorn Street  
Brooklyn, NY 11201  
(718) 624-0595

## **Board of Trustees Executive Board**

### **Peter Rogakos - President**

Constantinos Paravalos - Vice-President  
Angelo Koutsidis - 2nd Vice-President  
George Papadakos - Treasurer  
Angelo Papadakos - Asst. Treasurer  
Anthony Kammas - Asst. Treasurer  
John Anestis - Greek Secretary  
Hercules Argyriou - English Secretary

## **Board Members**

Athanasia Apostolakos, John Athanitis, Steve Bacas,  
Andreas Chyrsostomou, Ted Dikeakos, Constantine Dukas,  
George Fanourakis, Zeno Gavales, Peter Papadakos,  
Panagiotis Papadopoulos, George Poulon, Andrew Poulos,  
Chris Sofronis, Jim Tampakis, Alex Vanech, Konstatinos Varelis,  
Peter Vlitas, Peter Yatrakis

## **Board Committees**

**Church Order:** Peter Vlitas  
**Maintenance and Security:** Dean Paravalos  
**Real Estate:** Jim Tampakis  
**Church Dance:** Dean Paravalos  
**Church Name Day:** Konstantinos Varelis and Dean Paravalos  
**Technology:** Ted Dikeakos  
**Bonds:** Ted Dikeakos  
**Youth:** Taki Papadopoulos  
**Church Journal:** Hercules Argyriou  
**100th Anniversary:** Peter Vlitas  
**Festival Chairperson:** Michelle Tampakis  
**Membership and Pledge Program:** Deano Vasilakos  
**Human Resources:** George Poulon  
**School Board President:** Kathryn Yatrakis

## **Philoptochos**

### **Executive Board**

President-Georgeann Papadakos  
1st Vice-President,-Lucy Bounas  
2nd Vice-President-Fevronia Soumakis  
Treasurer-Stelene Argyriou  
Secretary-Stella Kanellakis  
Advisors-Evangelia Apostolakos and Betty Xanthos

## **Board Members:**

*Cleo Athanitis, Pauline Apostolakis, Margie Bacas,  
Efrosini Ekonomakos, Popi Gavales, Soula Kastanis,  
Connie Lambros, Presbytera Eleni Lardas, Pitsa Tampakis,  
Catherine Vasilakos, Betty Xanthos, Vaso Xekardakis*

**Sunday-School Head:** Pauline Apostolakis

**Choir Director:** Paulette Hios

**Chanter:** Panagiotis Delicaris

**Sexton:** Konstantinos Soursos

**Kantelinautis:** Peter Masourides

**Koliva:** Evangelia Masourides

**Prosforo:** Efrosini Ekonomakos

**Church Secretary:** Effie Katsenis

**Acolytes:** Fr. John Lardas

**News Letter:** Fr. John Lardas

**Website:** Nicholas and Maria Soulakis

## **Affiliates and Organizations of the Cathedral of Sts. Constantine and Helen**

**Principal of A. Fantis Parochial School:**

Dr. Alice Farkouh

**Goya Advisors:** Leya Topodas, Alex Vanech

**Joy:** Irene Koutsidis

**Goya Girl's Basketball:** Calliopi Athanasakos,  
Jimmy Papaspyrou

**Joy Sport's Teams:** Angelo Koutsidis, Angelo Papadakos,  
Taso Papadopoulos, John Athanites, John Kastanis

**Adult Greek Language:** Vasiliki Paritoglou

**Hope:** Alex Vanech

**Dance Instructor:** Despina Hotzoglou

**Mikro Ellinaki:** Anastasia Thanopoulos

**HANAC Program:** Katerina James

## **Editing Staff**

Fr. John Lardas - Editor, Theokli Hatzoglou - Greek Editor,  
Catherine Economakis - Copy Editor,  
Andrew Yannakos and Tasos Gementzopoulos - Photography

## **Special Thanks**

**Mr. Tony Barsamian and the Queens Gazette  
for publishing the News Letter**

Στο δεύτερο βιβλίο των Βασιλέων βρίσκετε η ιστορία του βασιλιά Ιωσία. Ήταν ο γιος του Αμών και ο εγγονός του Μανάσης. Ο Μανάσης και ο Αμών οδήγησαν την Ιερουσαλήμ μακριά από το Θεό διότι λάτρευαν τα είδωλα των ειδωλολατρών. Όταν ο Ιωσία ήρθε στη βασιλεία έγινε γνωστός ως μεγάλος ευεργέτης στην αναγέννηση της χώρας της Ιούδας. Είχε δώσει χρήματα για να επισκευαστεί ο ναός. Όταν τον επισκεύαζαν, ο υψηλότερος ιερέας Ελιακείμ βρήκε το βιβλίο του νόμου. Όταν το διάβασαν στο βασιλιά Ιωσία, ο βασιλιάς ξέσχισε τα ενδύματά του προς μετάνοια για την ανυπακοή των προπατόρων του οι οποίοι δεν πρόσεξαν το νόμο του Μωυσή. Αυτή η σύντομη ιστορία δείχνει πώς η χώρα της Ιούδας περιήλθε στην αμαρτία λόγω της άγνοιάς της για το βιβλίο του νόμου. Ξανά-ανακαλύπτοντας αυτό του βιβλίου, η χώρα της Ιούδας για άλλη μια φορά ακολούθησε το δρόμο του Θεού του Ισραήλ.

Η σημερινή κοινωνία υποφέρει από τα ίδια δεινά που υπέφερε και η χώρα της Ιούδας λόγω της προφορικής και γραπτής άγνοιας της παράδοσης της χριστιανοσύνης. Απλά παραδείγματα έλλειψης γνώσης της παράδοσης της εκκλησίας βλέπουμε στους τομείς της νηστείας και της πλήρους συμμετοχής στη μυστηριακή ζωή (συμπεριλαμβάνοντας την εξομολόγηση).



Πόσοι άνθρωποι διαβάζουν την Αγία Γραφή καθημερινά; Πόσοι

παρευρίσκονται στην εκκλησία κάθε Κυριακή; Πόσοι Χριστιανοί έχουν την αληθινή γνώση των πεποιθήσεων και των διδασκαλιών της εκκλησίας;

Με τη θέληση του Θεού, το καλοκαίρι δίνει την ευκαιρία σε κάθε οικογένεια να απολαύσει περισσότερο χρόνο μαζί. Το καλοκαίρι επίσης βοηθά τους ανθρώπους να απολαύσουν τις διακοπές και να αναζωογονήσουν την κουρασμένη τους ψυχή προετοιμάζοντας τους για τα ερχόμενα έτη. Καθώς πλησιάζουμε το νέο εκκλησιαστικό έτος το Σεπτέμβριο, το κάλεσμα για ένα νέο βασίλειο πρέπει να ακουστεί, όπως εκείνο του βασιλιά Ιωσία. Αυτός ο βασιλιάς ανακάλυψε τις αρχαίες διδασκαλίες και τις παραδόσεις των πατέρων του που είχαν αγνοηθεί από πολλές γενεές.

Έχοντας την σκέψη της επανεύρεσης, το θέμα για τη φετινή Κληρικό-Λαϊκή Διάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί τον Ιούλιο είναι "ότι είπε Κύριος προς με, εκκλησίασον προς με τον λαόν και ακουσάτωσαν τα ρήματά μου" (Δευτερονόμιον 4:10) **Αυτό το θέμα βοηθά να ξανά-διδάξει στους ανθρώπους του Θεού, τη μεγάλη σημασία που έχει η σύναξης στην εκκλησία για τη Θεία Λειτουργία της Κυριακής.** Η Κυριακάτικη λατρεία διαρκεί περίπου μία και μισή ώρα την εβδομάδα, που δεν αποτελεί ούτε τον ένα ποσοστό του εβδομαδιαίου χρόνου. Όταν υστερούμε από τον εαυτό και τα παιδιά μας την ακολουθία της Κυριακάτικης Θείας Λειτουργίας πραγματοποιείται μια τεράστια πνευματική ζημιά. Όταν δεν ακούμε το λόγο του Θεού μια παγίδα τίθεται με στόχος τις χριστιανικές οικογένειες κάνοντας της να ακολουθούσουν τα ίδια λάθη που έκαναν η προπάτορες του Ιωσία.

Ο Καθηδρικός ναός των Αγίων Κωνσταντίνων και Ελένης με υπερηφάνεια σας αναγγέλλει μερικά προγράμματα που θα βοηθήσουν να προωθηθεί το θέμα "ότι είπε Κύριος προς με, εκκλησίασον προς με τον λαόν και ακουσάτωσαν τα ρήματά μου». Οι εγγραφές για το Κατηχητικό Σχολείο θα πραγματοποιηθούν στις 14 και 21 Σεπτεμβρίου. Ελπίζουμε και προσευχόμαστε ότι αυτό το έτος οι γονείς



και οι μαθητές του Κατηχητικού Σχολείου να μπορέσουν να είναι περισσότερο πειθαρχικοί και να έρχονται εγκαίρως στην εκκλησία κάθε Κυριακή. Η Επιτροπή Νεολαίας του Διοικητικού Συμβουλίου εργάζεται επιμελώς και στηρίζεται στην επιτυχία του περασμένου έτους με σκοπό να βοηθήσει και να ικανοποιήσει τις μεγάλες ανάγκες της νεολαίας μας. Οι Ορθόδοξοι Ιερείς του Μπρούκλιν για άλλη μια φορά θα υποστηρίξουν μια μηνιαία διάλεξη για ενηλίκους αρχίζοντας από τον Οκτώβριο. Το Πρόγραμμα Ηλικιωμένων που αναπτύσσεται, θα συγκεντρώνεται και πάλι κάθε Τετάρτη για να ψέλνει τη παράκληση στη Παναγία και να περάσει ένα ευχάριστο απόγευμα.

Η αρχή του νέου εκκλησιαστικού έτους επιτρέπει τη δυνατότητα για ένα νέο βασίλειο στη ζωή της εκκλησίας. Ανακαλύψτε και εσείς πάλι τις παραδόσεις της εκκλησίας όπως ο βασιλιάς Ιωσίας ανακάλυψε ξανά το «βιβλίο του νόμου». Κάνετε πραγματικότητα τη τελευταία αίτηση της λιτανείας της ειρήνης, «μετά πάντων των αγίων μνημονεύσαντες, εαυτούς και αλλήλους και πάσαν την ζωήν ημών Χριστώ τώ Θεώ παραθήμεθα»

+Π. Ιωάννης Λαοδάς

# GREEK ORTHODOX ARCHDIOCESE OF AMERICA

8-10 East 79th St. New York, NY 10075-0106

Tel: (212) 570-3530 Fax: (212) 774-0237

Web: <http://www.goarch.org> - Email: [communications@goarch.org](mailto:communications@goarch.org)

Contact: PRESS OFFICE  
Stavros Papagermanos  
[pressoffice@goarch.org](mailto:pressoffice@goarch.org)

## Archpastoral Reflections - June 2009

In our last reflection, studying the theme of our most recent Clergy-Laity Congress "Gather My People to My Home," we focused our attention on the word "Gather." As a consequence, a serious question was raised: Who are the people whom we are trying to "gather"?

There are several categories of people that could be included in the answer to the above question. In today's reflection, however, let us limit our thoughts to one such category, namely the people described as "disconnected." By using the term "disconnected," we mean the Orthodox Christians, perhaps close friends or even relatives of ours, who, for one reason or another over the passing of time, have lost what had once been for them a close connection to the Orthodox Church.

The case of the "disconnected" Orthodox Christians should not be a well-known phenomenon to us. Sadly, however, we encounter such cases in people who comprise not only our friends or co-workers, but even members of our own family, which is the most intimate community of spiritual and social significance in our lives. Because of this, the phenomenon of the "disconnected" Orthodox Christians is one that confronts us, as Church, with many questions: What are the reasons why Orthodox Christians cease their involvement with the life of the Orthodox Church and

become disconnected? Are Orthodox Christians who cease their involvement with the Church doing so slowly over time, with no particular reasons; or are they leaving abruptly due to specific incidents within the parish and with feelings of unresolved anger? Do our "disconnected" people feel that the Church is not speaking with relevance to their daily lives and is not meeting their spiritual needs? Have some people experienced painful events or crises in their lives which they felt that the Church was unable to address meaningfully or competently, and, consequently, decided to cut their connections with the Church?

These questions raise some serious issues of concern that require all Orthodox Christians, particularly the laity and clergy who occupy leadership roles within the Church, to reassess the manner by which we are truly listening and responding to the needs of the people. This requires a conscious shift in our thinking and in our attitudes. It requires that we should not be lazy in our thinking or in our awareness of contemporary social trends, movements, and alternative lifestyles that others around us may be adopting, and which might influence our minds, and those of our children, at some level. Our own Archdiocese has recently created an Office of Church and Society that will help us to collect and analyze pertinent reports and statistics, so that we may

better understand the complex forces at work in our society and direct our ministries accordingly to these challenges and to our own specific concerns as the Greek Orthodox Church in America.

Yet this effort must not only remain at a general level. It must be the conscious concern of each of our local parishes, with the guidance and supervision of their respective Metropolises. If we are truly serious about the Lord's exhortation to "Gather" His people to His Home, then each parish of our Archdiocese should be devoting substantial time and resources to addressing the difficult question of how to gather the "disconnected." One easy opportunity for the parish to do this, is to host an evening during the week, or perhaps on a Sunday afternoon after the Divine Liturgy, to provide people in the parish with the opportunity to come together to reflect openly about these questions, with the goal of stimulating creative suggestions for local ministries in the "Gathering" of God's People to His Home, especially of gathering the "disconnected."

Of course, each parish should be in the process of forming a special committee to focus on the task of reaching out to the "disconnected" Orthodox Christians in their immediate area and environment, with the goal of eventually expanding their work to the "Gathering" of God's people who comprise larger and more distant segments of the popula-

tion. For if we do not begin our task of "Gathering" God's people to His Home, by opening our hearts to the concerns of those closest to us who have been baptized or chrismated as Orthodox Christians and who, for one reason or another, have distanced themselves from the Orthodox Church, how can we be responsive to God's command: "Gather My People to My Home"?

The issues raised and suggestions discussed in this brief reflection are not new ones at all. Many of them were already included in the Keynote Address which I had the honor to deliver at our most recent Clergy-Laity Congress in Washington, DC, where this theme was introduced. The passage of nearly a year since that important Congress only reinforces the need to repeat some of these suggestions, as the phenomenon of the "disconnected" remains as urgent of an issue now as it did a year ago, indeed even more so, as statistical data from recent sociological studies are indicating. I invite you to reflect more deeply upon the contents of this reflection piece and, before anything else, to start praying for the reconnection of the "disconnected" with God's Home, His Church.

† **DEMETRIOS**  
Archbishop of America

## UPCOMING EVENTS

### September

- |                  |  |
|------------------|--|
| <b>Tues. 1st</b> | Beginning of the New Ecclesiastical Year             |
| <b>Tues. 8th</b> | 1st Day of School for the A. Fantis Parochial School |
| <b>Sun. 13th</b> | Registration for Sunday School                       |
| <b>Sun. 20th</b> | 1st Day of Sunday School                             |
| <b>Sat. 26th</b> | Archdiocesan District Goya Event at Holiday Hill     |

### October

- |                  |  |
|------------------|--|
| <b>Sun. 4th</b>  | The Philoptochos Luncheon at the Rex Manor |
| <b>Sun. 18th</b> | General Assembly                           |

### November

- |                  |   |
|------------------|---|
| <b>Sat. 7th</b>  | Annual Cathedral Dance Honoring Borough President Marty Markowitz |
| <b>Sat. 21st</b> | Interborough (Brooklyn, Queens, Bronx, Manhattan) Goya Retreat    |
| <b>Sun. 22</b>   | PTO Thanksgiving Breakfast  |

### December

- |                  |  |
|------------------|--|
| <b>Sun. 6th</b>  | Elections for Positions on the Board of Trustees                 |
| <b>Sat. 19th</b> | Goya Christmas Food and Gift Drive                               |
| <b>Sun. 20th</b> | Sunday School Christmas Pageant and Philoptochos Christmas Party |

## Ιούλιος

<b>Κυρ. 5<sup>η</sup></b>	Δ' Κυριακή του Ματθαίου Η
<b>Κυρ. 12<sup>η</sup></b>	Ε' Κυριακή του Ματθαίου
<b>Παρ. 17<sup>η</sup></b>	Η εορτή της Αγίας Μαρίνας
<b>Κυρ. 19<sup>η</sup></b>	ΣΤ' Κυριακή του Ματθαίου
<b>Δευ. 20<sup>η</sup></b>	Η εορτή του Προφήτου Ηλιού
<b>Κυρ. 26<sup>η</sup></b>	Ζ' Κυριακή του Ματθαίου
<b>Δευ. 27<sup>η</sup></b>	Η εορτή του Αγίου Παντελεήμονος

## Αύγουστος

<b>Σαβ. 1<sup>η</sup></b>	Ο Μικρός Παρακλητικός Κανών προς την Υπεραγίαν Θεοτόκον
<b>Κυρ. 2<sup>η</sup></b>	Η' Κυριακή του Ματθαίου
<b>Δευ. 3<sup>η</sup></b>	Ο Μικρός Παρακλητικός Κανών προς την Υπεραγίαν Θεοτόκον
<b>Πεμ. 6<sup>η</sup></b>	Η Εορτή της Μεταμόρφωσης
<b>Παρ. 7<sup>η</sup></b>	Ο Μικρός Παρακλητικός Κανών προς την Υπεραγίαν Θεοτόκον
<b>Κυρ. 9<sup>η</sup></b>	Θ' Κυριακή του Ματθαίου
<b>Δευ. 10<sup>η</sup></b>	Ο Μικρός Παρακλητικός Κανών προς την Υπεραγίαν Θεοτόκον
<b>Τετ. 12<sup>η</sup></b>	Ο Μικρός Παρακλητικός Κανών προς την Υπεραγίαν Θεοτόκον
<b>Παρ. 14<sup>η</sup></b>	<b>Ο Μέγας Εσπερινός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Κοίμηση</b>
<b>Σαβ. 15<sup>η</sup></b>	Η Εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου
<b>Κυρ. 16<sup>η</sup></b>	Ι' Κυριακή του Ματθαίου
<b>Κυρ. 23<sup>η</sup></b>	ΙΑ' Κυριακή του Ματθαίου
<b>Σαβ. 29<sup>η</sup></b>	Αποτιμή της Κεφαλής του Βαπτιστού Ιωάννου
<b>Κυρ. 30<sup>η</sup></b>	ΙΒ' Κυριακή του Ματθαίου

## Σεπτέμβριος

<b>Τρι. 1<sup>η</sup></b>	Αρχή Ινδίκτου
<b>Κυρ. 6<sup>η</sup></b>	ΙΓ' Κυριακή του Ματθαίου
<b>Τρι. 8<sup>η</sup></b>	Η Γέννησις της Θεοτόκου

## Η Παράκληση

7:00μμ

## Καθημερινές Θείες Λειτουργίες

Ορθρος 8:30πμ Θεία Λειτουργία 9:30πμ

## \*Κυριακάτηκες Καλοκαιρινές Ωρες\*

Ορθρος 8:00πμ Θεία Λειτουργία 9:30πμ

## July

<b>Sun. 5<sup>th</sup></b>	The Fourth Sunday of Matthew
<b>Sun. 12<sup>th</sup></b>	The Fifth Sunday of Matthew
<b>Sun. 17<sup>th</sup></b>	The Feast of St. Marina
<b>Sun. 19<sup>th</sup></b>	The Sixth Sunday of Matthew
<b>Mon. 20<sup>th</sup></b>	The Feast of the Prophet Elias
<b>Sun. 26<sup>th</sup></b>	The Seventh Sunday of Matthew
<b>Mon. 27<sup>th</sup></b>	The Feast of St. Pantelemon

## August

<b>Sat. 1<sup>st</sup></b>	The Small Paraclesis
<b>Sun. 2<sup>nd</sup></b>	The 8 <sup>th</sup> Sunday of Matthew
<b>Mon. 3<sup>rd</sup></b>	The Small Paraclesis
<b>Thur. 6<sup>th</sup></b>	The Feast of the Transfiguration
<b>Fri. 7<sup>th</sup></b>	The Small Paraclesis
<b>Sun. 9<sup>th</sup></b>	The 9 <sup>th</sup> Sunday of Matthew
<b>Mon. 10<sup>th</sup></b>	The Small Paraclesis
<b>Weds. 12<sup>th</sup></b>	The Small Paraclesis
<b>Fri. 14<sup>th</sup></b>	<b>The Great Vesper of the Dormition of the Theotokos at Kimisis</b>
<b>Sat. 15<sup>th</sup></b>	The Feast of the Dormition of the Virgin Mary
<b>Sun. 16<sup>th</sup></b>	The 10 <sup>th</sup> Sunday of Matthew
<b>Sun. 23<sup>rd</sup></b>	The 11 <sup>th</sup> Sunday of Matthew
<b>Sat. 29<sup>th</sup></b>	The Beheading of St. John the Baptist
<b>Sun. 30<sup>th</sup></b>	The 12 <sup>th</sup> Sunday of Matthew

## September

<b>Tue. 1</b>	The New Ecclesiastical Year
<b>Sun. 6<sup>th</sup></b>	The 13 <sup>th</sup> Sunday of Matthew
<b>Tues. 8<sup>th</sup></b>	The Birth of the Theotokos

## The Paraclesis

7:00pm

## Weekday Liturgies

Orthros 8:30 am Divine Liturgy 9:30 am

## \*Sunday Summer Hours\*

Orthros 8:00 am Divine Liturgy 9:30 am

## Ιστορικά χρόνια

Στις αρχές της 1<sup>ης</sup> χιλιετηρίδας π.Χ. ο σίδηρος πήρε τη θέση του χαλκού στην κατασκευή των όπλων και των εργαλείων (εποχή του σιδήρου). Οι σχέσεις με την Ανατολή στα χρόνια αυτά είναι στενότερες παρά με τη Δύση και η Κύπρος δέχτηκε την εγκατάσταση των Φοινίκων.

Οι Φοίνικες, λαός ναυτικός και εμπορικός της Ανατολικής Μεσογείου, έφτασαν στην Κύπρο σαν έμποροι. Έκαναν εγκαταστάσεις στις παράλιες πόλεις και έπειτα στο εσωτερικό του νησιού, για να προωθήσουν τα οικονομικά και πολιτικά τους συμφέροντα. Κυριότερο φοινικικό κέντρο ήταν το Κίτιο (σημερινή Λάρνακα). Οι Φοίνικες άφησαν στην Κύπρο αρκετά πολιτιστικά στοιχεία και αποτέλεσαν ένα υπολογίσιμο παράγοντα στην ιστορία του νησιού τ' αρχαία χρόνια. Ωστόσο, η εγκατάστασή τους ποτέ δεν είχε πάρει τόση έκταση, ώστε ν' αλλοιώσει τον εθνολογικό χαρακτήρα των Κυπρίων.

Όπως ήταν φυσικό για ένα νησί, οι Κύπριοι ανέπτυξαν και οι ίδιοι τη ναυτιλία. Την επίδοσή τους αυτή γνωρίζουμε από την εποχή του χαλκού, από τις πηγές των γειτονικών χωρών που μιλούν για το ναυτικό των Κυπρίων. Στην κατασκευή των πλοίων χρησίμευσαν τα πλούσια δάση του νησιού. Η μεγαλύτερη ανάπτυξη του ναυτικού στα ιστορικά χρόνια πραγματοποιήθηκε τον 8<sup>ο</sup> αι. π.Χ. (742 - 709 π.Χ.).

## Η Κύπρος κάτω από κατακτητές

Η Κύπρος πέρασε έπειτα στην κυριαρχία των Ασσυρίων (707 - 650 π.Χ.), που ήταν ισχυρός πολεμικός λαός της Βόρειας Μεσοποταμίας. Οι βασιλιάδες των κυπριακών πόλεων, όταν είδαν την έκταση που έπαιρνε το ασσυριακό κράτος, προτίμησαν να προσφέρουν οι ίδιοι την υποταγή τους, αποφεύγοντας έτσι τις καταστροφές που θα έφερνε μια εχθρική επίθεση. Την εποχή αυτή η Κύπρος είχε δέκα βασιλεια. Πληρώνοντας φόρο υποτελείας, οι βασιλιάδες διατήρησαν, κάτω από τους κατακτητές, τα βασιλεια και την εξουσία τους.

Η Κύπρος απαλλάχτηκε από τους Ασσυρίους το 650 π.Χ. Τα χρόνια που ακολούθησαν είναι εποχή μεγάλης ακμής για τους Κυπρίους. Αυτό γίνεται φανερό από τα ωραία αγγεία, τα αγάλματα και τους τάφους που μας άφησε η εποχή αυτή. Τα πιο σημαντικά παραδείγματα είναι οι βασιλικοί τάφοι της Ταμασσού, κτισμένοι με πελεκητές πέτρες και στολισμένοι με κιονόκρανα και ανάγλυφες διακοσμήσεις. Στον τομέα της ποίησης έχουμε το σημαντικότερο κυπριακό ποιητικό έργο της αρχαιότητας, τα "Κύπρια Έπη", που σχετίζονται με την Ιλιάδα και αποδίδονται στον ποιητή Στασίνο.

Η εποχή ελευθερίας των Κυπρίων διακόπτεται με την κατάκτηση της Κύπρου από τους Αιγυπτίους (569 π.Χ.). Η Αιγυπτιακή κυριαρχία, ωστόσο, δεν ήταν καθόλου καταπιεστική και η ανάπτυξη του κυπριακού πολιτισμού συνεχίστηκε. Στην κυπριακή γλυπτική και σε άλλους τομείς της τέχνης, διαπιστώνουμε την αιγυπτιακή επίδραση.

Από τον 8<sup>ο</sup> ως τον 3<sup>ο</sup> αι. π.Χ. οι Κύπριοι χρησιμοποιούσαν για γραφή τους τη συλλαβική γραφή, που ονομάζεται έτσι γιατί τα γράμματα δηλώνουν συλλαβές αντί για φθόγγους.

Το 546π.Χ. ο μεγάλος βασιλιάς των Περσών Κύρος κατέκτησε τη Μικρά Ασία κάνοντας έτσι και την υποταγή της Κύπρου αναπόφευκτη. Οι Κύπριοι βασιλιάδες αναγνώρισαν την κυριαρχία των Περσών. Διατηρούσαν, ωστόσο, την αυτονομία τους, όπως φαίνεται κι από το γεγονός ότι μπορούσαν να κόβουν τα δικά τους νομίσματα. Πρώτος έκοψε νομίσματα στην Κύπρο ο βασιλιάς της Σαλαμίνας Ευέλθων (γύρω στο 538 π.Χ.).

Στα χρόνια της περσικής κυριαρχίας η Κύπρος ήρθε σ' επαφή με τις ελληνικές πόλεις στα παράλια της Μ.

Ασίας, με αποτέλεσμα η ελληνική τέχνη να επηρεάσει την κυπριακή και προπαντός στον τομέα της γλυπτικής.

Η επίδραση ήταν ταυτόχρονα και πολιτική. Όταν οι Έλληνες της Μ. Ασίας, γνωστοί ως Ίωνες, επαναστάτησαν εναντίον των Περσών, επαναστάτησαν και οι Κύπριοι (499 - 497π.Χ.). Αρχηγός της επανάστασης ήταν ο Ονήσιλος, αδελφός του βασιλιά της Σαλαμίνας. Οι Ίωνες βοήθησαν τους Κυπρίους με ναυτικές δυνάμεις. Μερικοί, ωστόσο, βασιλιάδες Κύπριοι πέρασαν με το μέρος των Περσών την ώρα της μάχης και η επανάσταση είχε τραγικό τέλος. Η Κύπρος, αφού έζησε για ένα διάστημα ελεύθερη, υποδουλώθηκε και πάλι. Οι Πέρσες εφάρμοσαν σκληρά καταπιεστικά μέτρα και επέβαλαν στους Κυπρίους να τους ακολουθήσουν στην εκστρατεία τους εναντίον της Ελλάδας.

Μετά τη νίκη τους στους Περσικούς Πολέμους, οι Έλληνες, εφαρμόζοντας πανελλήνια πολιτική, έκαναν εκστρατείες στην Κύπρο για να την απελευθερώσουν από τους Πέρσες. Ανάμεσα στους Έλληνες στρατηγούς ξεχωρίζει με την προσωπικότητά του ο Αθηναίος Κίμων, που πέθανε στην Κύπρο στη διάρκεια του πολέμου (449 π.Χ.). Η αθηναϊκή πολιτική εγκατέλειψε έπειτα την προσπάθεια αυτή και η Κύπρος παρέμεινε στην εξουσία των Περσών.

Ο σημαντικότερος βασιλιάς της Σαλαμίνας υπήρξε ο Ευαγόρας (411 - 374 π.Χ.). Ο ηγεμόνας αυτός επιβλήθηκε σ' ολόκληρη σχεδόν την Κύπρο και συνένωσε τις δυνάμεις του νησιού σε ηρωικό αγώνα εναντίον των Περσών. Η μεγάλη προσπάθεια του Ευαγόρα να ελευθερώσει την πατρίδα του από τους Πέρσες απέτυχε, μπόρεσε όμως να κλείσει έντιμη ειρήνη με τους Πέρσες.

Στη διάρκεια της βασιλείας του, ο Ευαγόρας ανέπτυξε στενές πολιτικές και πολιτιστικές σχέσεις με την Αθήνα και αυτό είχε σαν επακόλουθο η καλλιτεχνική και πνευματική επίδραση της Ελλάδας στην Κύπρο να γίνει ισχυρότερη. Σαν αποτέλεσμα των σχέσεων του με την Ελλάδα, ο Ευαγόρας έκοψε νομίσματα με την προτομή του Έλληνα ήρωα Ηρακλή και με επιγραφή στο ελληνικό αλφάβητο αντί της συλλαβικής που χρησιμοποιούσαν ως τότε οι Κύπριοι.

Όταν ο Μακεδόνας βασιλιάς Αλέξανδρος μαζί με όλους τους Έλληνες εξεστράτευσε εναντίον του περσικού κράτους κι έγινε κυρίαρχος της Ασίας, τότε και η Κύπρος απαλλάχτηκε από τον περσικό ζυγό (332 π.Χ.). Ο Αλέξανδρος όμως πέθανε πολύ σύντομα (323 π.Χ.) και η Κύπρος, αφού για ένα διάστημα έγινε αντικείμενο ανταγωνισμού ανάμεσα στους διαδόχους του, πέρασε τελικά στην εξουσία των Ελλήνων βασιλιάδων της Αιγύπτου, γνωστών ως Πτολεμαίων (294 π.Χ.).

Με την επιβολή της κυριαρχίας των Πτολεμαίων οι βασιλιάδες της Κύπρου καταργήθηκαν. Έτσι έφτασε στο τέλος του ένας θεσμός που είχε επιβιώσει μέσα από τόσους ξένους κατακτητές. Οι Κύπριοι βασιλιάδες είχαν κρατήσει για τόσους αιώνες τη βασιλική εξουσία, χωρίς καμιά συμμετοχή του λαού. Εφάρμοσαν μάλιστα αυστηρό σύστημα παρακολούθησης και κατασκόπευσης των πολιτών. Εξάιρεση αποτελεί το βασίλειο του Ιδαλίου που παρουσιάζει κάποια δημοκρατικά χαρακτηριστικά. Οι βασιλιάδες της Κύπρος έγιναν γνωστοί στην αρχαιότητα για τη λαμπρότητα της ζωής τους. Στο Βουνί, κοντά στους αρχαίους Σόλους, σώζεται ένα βασιλικό ανάκτορο. Στην Πάφο, όπου βρισκόταν το κέντρο της λατρείας της Αφροδίτης, ο βασιλιάς είχε και θρησκευτική εξουσία.

Οι Πτολεμαίοι κυβέρνησαν άμεσα το νησί με διοικητές

που έστελλαν οι ίδιοι. Η διοίκησή τους, ακολουθώντας αρχαία αιγυπτιακά πρότυπα, ήταν αυστηρά συγκεντρωτική. Ωστόσο, επέτρεψαν στις κυπριακές πόλεις να λειτουργήσουν ένα σύστημα περιορισμένης αυτοδιοίκησης. Το "Κοινόν των Κυπρίων", ένας θεσμός με θρησκευτικούς σκοπούς, είχε τη δικαιοδοσία να κόβει χάλκινα νομίσματα. Πρωτεύουσα της Κύπρου τα χρόνια αυτά έγινε η Πάφος. Η ανάπτυξη της Αλεξάνδρειας, πρωτεύουσας της Αιγύπτου, σε μεγάλο πνευματικό και καλλιτεχνικό κέντρο, επηρέασε και την Κύπρο, όπως διαπιστώνουμε στην τέχνη.

Όταν στα χρόνια του Ιουλίου Καίσαρα οι Ρωμαίοι είχαν επιβάλει τη δύναμή τους σ' όλη τη Μεσόγειο θάλασσα, έστειλαν στην Κύπρο το Μάρκο Κάτωνα, Ρωμαίο αριστοκράτη που κατάργησε την κυριαρχία των Πτολεμαίων και πέρασε το νησί στην εξουσία τους. Η Κύπρος, ωστόσο, ξαναβρέθηκε για ένα διάστημα στη δικαιοδοσία της Αιγύπτου κάτω από την τελευταία βασίλισσα της χώρας αυτής, την Ξακουστή Κλεοπάτρα. Όταν ο Αύγουστος νίκησε το Μάρκο Αντώνιο και κυριάρχησε στην Αιγύπτο, η Κύπρος έγινε οριστικά ρωμαϊκή επαρχία (30 π.Χ.).

Ένας από τους πρώτους Ρωμαίους διοικητές της Κύπρου ήταν ο μεγάλος ρήτορας και συγγραφέας Κικέρων, που προσπάθησε μάλιστα ν' απαλλάξει τους Κυπρίους από την εκμετάλλευση των τοκογλύφων.

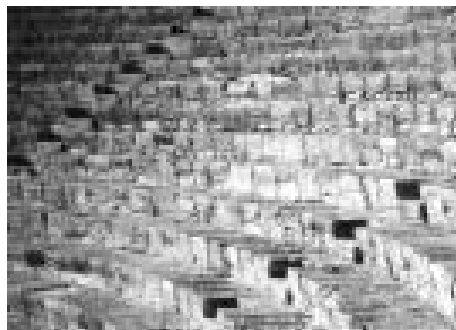
Γενικά μπορούμε να πούμε ότι η εποχή της ρωμαϊκής κυριαρχίας ήταν εποχή ειρηνική για τους Κυπρίους. Μαθαίνουμε, όμως, ότι η Κύπρος υπέφερε από σεισμούς, που προκάλεσαν μεγάλες καταστροφές στις πόλεις και στους κατοίκους. Μεγάλες συφορές και πολλά θύματα έφερε ακόμα η επανάσταση των Εβραίων της Κύπρου, που έγινε σε συνεννόηση με τους Εβραίους της Παλαιστίνης (116 μ.Χ.). Οι Ρωμαίοι κατέπνιξαν την επανάσταση κι έδωξαν τους Εβραίους από το νησί.

Όπως έκαναν σ' όλες τις επαρχίες τους, οι Ρωμαίοι άφησαν και στην Κύπρο πολλά μνημεία αρχιτεκτονικής, που σώζονται σε αρκετά καλή κατάσταση στις αρχαίες πόλεις του νησιού: το θέατρο, το γυμνάσιο, η αγορά, τα λουτρά, το υδραγωγείο της Σαλαμίνας· το θέατρο, το στάδιο, ο ναός του Απόλλωνα στο Κούριο· το θέατρο στους Σόλους. Από τη ρωμαϊκή εποχή, επίσης, είναι η οικία του Διονύσου στην Πάφο με τα μωσαϊκά δάπεδα που παριστάνουν σκηνές από τη ζωή του θεού του κρασιού.

Στ' αρχαία χρόνια η Κύπρος ήταν σημαντικό κέντρο λατρείας της Αφροδίτης, θεάς της ομορφιάς και της αγάπης. Ο ναός της βρισκόταν στην Παλιά Πάφο, (σημερινά Κούκλια), κι έρχονταν προσκυνητές σ' αυτήν απ' όλη την Κύπρο κι από τις άλλες χώρες του αρχαίου κόσμου.

Όσο ισχυρή όμως κι αν ήταν η παράδοση της λατρείας της θεάς, η Κύπρος έγινε πολύ νωρίς ένα από τα πρώτα κέντρα διάδοσης του Χριστιανισμού. Οι Απόστολοι Παύλος και Βαρνάβας ταξίδεψαν στην Κύπρο κι έβαλαν τις βάσεις της νέας θρησκείας. Ο Απόστολος Βαρνάβας έγινε ο ιδρυτής της Εκκλησίας της Κύπρου, που επρόκειτο να παίξει πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή και στην ιστορία του κυπριακού λαού.

Τον 4<sup>ο</sup> αι. μ.Χ. η Ρώμη, σαν πρωτεύουσα του ρωμαϊκού κράτους παραχώρησε τη θέση της στην Κωνσταντινούπολη και η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, στη Βυζαντινή. Η Κύπρος πέρασε στη δικαιοδοσία της Κωνσταντινούπολης και μπήκε έτσι, στη νέα μακρόχρονη περίοδο της ιστορίας της, σαν επαρχία του βυζαντινού κράτους.



# ΟΙ ΠΡΩΤΟΚΟΡΥΦΑΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΠΕΤΡΟΣ και ΠΑΥΛΟΣ

29 Ιουνίου

Ο Πέτρος καταγόταν από τη Βηθσαϊδά της Γαλιλαίας και ήταν γιος του Ίωνά, αδελφός του αποστόλου Ανδρέα του Πρωτοκλήτου και ήταν ψαράδες στη λίμνη Γεννησαρέτ. Είχε νυμφευθεί στην Καπερναούμ, όπου έμενε οικογενειακά, μαζί με την πενθερά του. Ψαράς στο επάγγελμα, ήταν τύπος αυθόρμητος, ορμητικός, και τη ζωή του κοντά στο Χριστό τη μαθαίνουμε από τα τέσσερα Ευαγγέλια, ενώ την αποστολική του δράση, από τις Πράξεις των Αποστόλων. Έγραψε και δύο Καθολικές Έπιστολές, μέσα στις οποίες, να τί προτρέπει στους χριστιανούς: "Νήψατε, γρηγορήσατε! ο αντίδικος υμών διάβολος ως λέων ώρούμενος περιπατεί ζητών τίνα καταπίη"1. Δηλαδή έγκρατευθείτε, γίνετε άγρυπνοι και προσεκτικοί. Διότι ο αντίπαλος και κατήγορος σας διάβολος, σαν λιοντάρι πού βρυχάται, περιπατεί με μανία και ζητάει ποιόν να τραβήξει μακριά από την πίστη για να τον καταπιεί. Μετά την Ανάληψη του Κυρίου, ο Πέτρος, δίδαξε το Ευαγγέλιο στην Ιουδαία, στην Αντιόχεια, στον Πόντο, στην Γαλατία, στην Καππαδοκία, στην Ασία και τη Βιθυνία. Κατά την παράδοση (πού σημαίνει ότι δεν είναι απόλυτα Ιστορικά διασταυρωμένο) έφτασε μέχρι τη Ρώμη, όπου επί Νέρωνος (54-68) υπέστη μαρτυρικό θάνατο, αφού τον σταύρωσαν χιαστί, με το κεφάλι προς τα κάτω. Ο δε Παύλος γεννήθηκε στην Ταρσό της Κιλικίας και στην αρχή ήταν σκληρός διώκτης του χριστιανισμού. Όμως, με θαύμα γνώρισε το Χριστό και έγινε ο μεγαλύτερος κήρυκας του Ευαγγελίου, θυσιάζοντας μάλιστα και τη ζωή του γι' αυτό. Ονομάστηκε Απόστολος των Έθνών, και τη ζωή με τις περιπέτειες του θα τα δει κανείς, αν μελετήσει τις Πράξεις των Αποστόλων, αλλά και τις 14 Έπιστολές του στην Καινή Διαθήκη. Ο Παύλος θέλει κάθε χριστιανός, όπως και ο ίδιος, να αισθάνεται και

να λέει: "ζω δε ούκέτι εγώ, ζή δε εν εμοί Χριστός"2. Δηλαδή, δε ζω πλέον εγώ, ο παλαιός άνθρωπος, αλλά ζει μέσα μου ο Χριστός. Και ακόμα, "τα πάντα και εν πόσι



Χριστός"3. Να διευθύνει, δηλαδή, όλες τις εκδηλώσεις της ανθρώπινης ζωής μας ο Χριστός. Ο απόστολος Παύλος υπέστη μαρτυρικό θάνατο (χωρίς αυτό να είναι απόλυτα διασταυρωμένο) δι' αποκεφαλισμού στη Ρώμη. Α' Επιστολή Πέτρου, ε' 8 . Προς Γαλατάς. 6 20. Προς Κολασσαείς. γ' 11.

## Απολυτίκιο ν. Ήχος δ'.

Οι των Αποστόλων πρωτόθροννοι, και της οικουμένης διδάσκαλοι, τω Δεσπότη των όλων πρεσβεύσατε, ειρήνην τη οικουμένη

δωρήσασθαι, και ταις ψυχαίς ημών το μέγα έλεος.